

8. februar 2007

DI
DANSK INDUSTRI
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3377 · Fax 3377 3300
di@di.dk · www.di.dk

affald danmark

Amagerforbrænding
Elsam Affald og Energi
Reno-Nord
Vestforbrænding
Århus Kommunale Værker

Fremtidens affaldssektor

Regeringen har fremlagt et længe ventet udspil om affaldssektorens fremtid. De fleste af regeringens forslag stammer fra enige anbefalinger fra affaldssektorens parter, og vi venter bare på, at de kan blive gennemført.

Vi håber med dette fælles indlæg fra KL, DI, RenoSam og *affald danmark* at bidrage til hurtige politiske beslutninger på de områder, hvor der er bred opbakning i affaldssektoren. Lad os komme i gang med den praktiske planlægning!

Mere marked og frit valg for virksomheder på genanvendelsesområdet

I regeringens udspil foreslås følgende nye initiativer, som alle blev anbefalet af sektorens parter i 2004:

- Affaldsproducenterne skal have frit valg af genanvendelsesanlæg, transportører og indsamlere
- Genanvendeligt farligt erhvervsaffald skal følge principperne om frit valg for genanvendeligt erhvervsaffald
- Genanvendeligt affald skal defineres
- National godkendelse af affaldsindsamlere
- Nationalt register for affaldsindsamlere, transportører og genanvendelsesanlæg
- Virksomheder skal have adgang til de kommunale genbrugspladser
- Kommunernes rolle som myndighed og driftsherre skal adskilles klart.

DI, KL, RenoSam og *affald danmark* er enige i forslagene og kan kun anbefale, at vi kommer videre med at gennemføre initiativerne.

For genbrugspladserne er vi enige i, at erhverv skal have adgang til genbrugspladserne, og at der skal findes en finansieringsmodel, der er både retfærdig og administrativ enkel. Vi vil gerne bidrage til at finde en sådan model i samarbejde med Miljøstyrelsen.

Tilsvarende er vi enige i ønsket om at adskille myndigheds- og driftsopgaver, og vi mener, at der sagtens kan findes en pragmatisk løsning på det. KL, *affald danmark* og RenoSam er enige med DI, om at det vigtigt er, at kommuner som myndighed ikke kan give egne driftsvirksomheder en konkurrencefordel – f.eks. ved at et affaldsselskab udarbejder udbudsmateriale, hvor affaldsselskabet selv er tilbudsgiver.

DI, KL, RenoSam og *affald danmark* er enige om, at kommunerne som på andre driftsområder skal kunne anvende affaldsselskaber såvel som konsulenter og renovatører, hvor de ikke er inhabile, til klart definerede opgaver. Disse opgaver kan også omfatte myndighedsforberedende opgaver som f.eks. forslag til regulativer eller kontakt til borgere om regler for affaldsindsamling.

Effektiv service og administrativ forenkling

Regeringen foreslår:

- Færre og enklere kommunale regler om affald – system for regulativer
- Enkel og effektiv indberetning af data om affald – nyt dataindberetning
- Gennemsigtige kommunale gebyrer.

KL, RenoSam, *affald danmark* og DI har som de øvrige aktører i affaldssektoren været fælles om at anbefale de initiativer, der skal forenkle de kommunale reguleringer og gøre reguleringen mere gennemskuelig for borgere og virksomheder. Det gælder også mere ensartede kommunale regulativer til gavn for bl.a. virksomheder med beliggenhed i flere kommuner.

Der ligger forslag klar på alle 3 områder, som vi længe har ventet på at være med til at finpudse, så de kan fungere i den praktiske affaldsvirkelighed.

En effektiv forbrændings- og deponeringssektor

For forbrænding og deponeringsanlæg foreslår regeringen:

- Anlæggene skal gøres til selvstændige selskaber
- Anlæggene skal aflægge regnskab efter årsregnskabsloven og etablere åbningsbalance
- Sideordnede aktiviteter skal udskilles
- Et systemansvar (Affaldstilsyn) skal oprettes
- Anlæggene skal benchmarkes

Særligt for forbrænding:

- Anlæggene forberedes på en ny organisering
- Regeringen vil fremlægge yderligere initiativer, når EU's forslag til nyt affaldsrammedirektiv er forhandlet færdigt.

KL, DI, RenoSam og *affald danmark* er enige i, at det vil være godt at skabe en mere gennemsigtig og adskilt økonomi for forbrændingsanlæg og deponeringsanlæg og øvrige sideaktiviteter (f.eks. genbrugspladser). Men krav om adskillelse af økonomien mellem sideaktiviteter skal afvejes i forhold til aktivitetens størrelse og det administrative arbejde med at skille tingene ad. Principperne i årsregnskabsloven kræves allerede delvist anvendt på forbrændingsanlæg.

Økonomisk adskillelse kan ske ved en regnskabsmæssig opdeling, som KL, *affald danmark* og RenoSam foretrækker – eller i en egentligt udskillelse i

aktieselskaber, som DI foretrækker. Det vil vi gerne afklare sammen med regeringens embedsmænd.

Benchmarking fungerer godt som en frivillig løsning mellem forbrændings- og deponeringsanlæg. Derimod er der ikke gode erfaringer med detaljerede statslige benchmarkingkrav, der hurtigt kan medføre mere bureaukrati end effektivisering.

Samtidig kan forbrændingsanlæggene forvente nye initiativer så snart EU's forslag til affaldsrammedirektiv er forhandlet færdigt - og signalerne tyder på øget liberalisering. KL, DI, RenoSam og *affald danmark* er enige om, at det vil være spild af gode ressourcer at igangsætte krævende statslige reguleringsmekanismer som statslig benchmarkingkrav og affaldstilsyn, der i løbet af få år kan blive irrelevant.

Hvis der fastholdes krav om benchmarking, så lad os i det mindste i fællesskab finde en administrativ enkel løsning, baseret på hovedøgletal, som jo samtidig kan give anlæggene et bedre grundlag til at forberede sig på en større konkurrence i fremtiden.

Særligt for deponering foreslår regeringen:

- Kommuner skal samarbejde i regioner om kapaciteten
- Virksomheder skal have frit valg inden for regionen
- Hvile-i-sig-selv skal erstattes af prisloftregulering
- Deponeringsanlæg nedlukkes midlertidigt

DI, KL, RenoSam og *affald danmark* er enige i Regeringens ønske om effektivisering ved, at antallet af deponeringsanlæg reduceres væsentligt. Den udvikling er allerede godt i gang pga. nye miljøkrav fra EU, men det kan være hensigtsmæssigt, at der effektiviseres yderligere ved eventuelt at lukke en række anlæg midlertidigt, så de kan åbnes igen, når der bliver behov.

Det er fint at starte med at søge en frivillig løsning via regionale samarbejder om deponeringsanlæggene, hvor virksomheder derefter kan vælge frit mellem deponeringsanlæg i deres egen region.

På den måde forventes en stor effektivisering – og det bør komme kunderne til gode. Ophævelse af hvile-i-sig-selv til fordel for prislofter samtidig med en væsentlig reduktion i antallet af deponeringsanlæg er problematisk, fordi det gør det svært at fastlægge prisloftets placering.

DI, KL, RenoSam og *affald danmark* foreslår derfor, at vi i første omgang fokuserer på at reducere deponeringstaksterne ved at reducere antallet af deponeringsanlæg. Når det er sket, vil vi gerne være med til at overveje yderligere effektiviseringsfremmende foranstaltninger.

Innovation

affald danmark, RenoSam, DI og KL er tilfredse med, at Regeringen ønsker at fokusere på innovation og teknologisk udvikling, og at det er nødvendigt med en lovgivning, der understøtter udvikling af ny teknologi.

Vi vil gerne være med til at udvikle de løsninger, der kan fungere bedst i den fremtidige danske affaldssektor.

16. marts 2007
hjo/204-02

NOTAT

Til:
Miljøstyrelsen

Fra:
affald danmark

1. Fremtidens affaldssektor

Regeringen har udsendt det længe ventede udspil om affaldssektorens fremtid. De fleste af Regeringens forslag stammer fra enige anbefalinger fra affaldssektorens parter, og som vi derfor kun kan anbefale at arbejde videre med.

Men selvom der er enighed og klarhed om de overordnede principper i disse forslag, så er der stadig en lang række detaljer, der kræver afklaring. Vi kan bl.a. henvise til vedlagte fælles folder fra KL og *affald danmark: Ideoplæg om fremtidens affaldssektor*, hvor vi gennemgår en række af de udfordringer, vi ser med den nye organisering.

Vi kan desuden henvise til vedlagte anbefalinger vedr. Regeringens udspil: *Fremtidens affaldssektor*, som vi har udarbejdet sammen med KL, DI og RenoSam. I forlængelse af de fælles anbefalinger, indeholder dette høringssvar *affald danmark*s mere detaljerede kommentarer til udspillet.

2. Genanvendeligt erhvervsaffald

affald danmark er enig i forslagene om at indføre frit valg mellem godkendte behandlingsanlæg og godkendte indsamlere/transportører. Det er allerede i vid udstrækning tilfældet i dag, og det er en logisk udvikling at flytte anvisningsansvaret fra kommunerne til staten. Der er dog nogle udfordringer forbundet med den nye nationale regulering:

For det første skal der tages stilling til det fremtidige ansvar for at informere og vejlede virksomhederne om korrekt affaldsbortskaffelse. Kommuner og affaldsselskaber har ofte varetaget denne opgave vha. erhvervsaffaldskonsulenter - finansieret over det kommunale renovationsgebyr. Men kan de fortsat det, når de ikke længere har ansvaret for regulering af det genanvendelige erhvervsaffald?

Det særlige miljøtilsynsgebyr, som er en timebetaling, der kun kan pålignes en mindre gruppe af virksomheder, kan ikke finansiere mere generelle informationsaktiviteter i forhold til erhvervsaffald.

Amagerforbrænding
DONG Energy
Waste to Energy
Reno-Nord
Vestforbrænding
Affald og Varme
Århus Kommune

affald danmark

affald danmark
Vesterbrogade 74, 3.
1620 København V

T 32 96 04 30
F 32 96 04 31
E ad@affalddanmark.dk
W www.affalddanmark.dk

affald danmark arbejder sammen med KL og RenoSam på at identificere de fremtidige behov for generel information og vejledning af virksomheder – samt eventuelt forslag til, hvordan det vil kunne gennemføres.

For det andet lægges der op til, at godkendte indsamlere kan overtage ansvaret for korrekt affaldsbortskaffelse.

Det er sandsynligt, at en meget stor del af erhvervsaffaldet til genanvendelse vil overgå til godkendte indsamleres ansvar, og det dermed er disse indsamlere, der i høj grad vil styre de fremtidige affaldsstrømme, hvad angår genanvendeligt erhvervsaffald.

Der skal derfor tages stilling til, hvem der fører tilsyn med, at indsamlerne ikke afsætter affald til miljømæssigt dårligere behandling end reglerne foreskriver – f.eks. såkaldt miljødumping i andre lande. Det er en vigtig og vanskelig opgave, fordi der her er tale om et globalt marked, hvor der konstant udvikles nye behandlingsmuligheder.

For det tredje har det stor betydning, hvilke krav, der skal stilles til den fremtidige godkendelse af genanvendelsesanstalt og indsamlere/transportører. Det er vigtigt, at der er åbne og objektive krav, der er lette at håndhæve, så seriøse virksomheder ikke kan underbydes af mindre seriøse konkurrenter. Det er også vigtigt, at der er en klar definition af, hvornår en virksomhed kan godkendes som indsamler og dermed overtage ansvaret for affaldet.

affald danmark er også enig i, at genanvendeligt affald skal defineres. Det er afgørende for at sikre en god kontrol med genanvendelsen af affald, at der er klare regler for affaldssorteringen.

2.1. Virksomheders adgang til genbrugsstationer

affald danmark er enig i, at virksomheder skal have adgang til genbrugsstationerne for det affald, der i art og mængde svarer til husholdningsaffald. Genbrugsstationerne er skabt til husholdningsaffald, og det er fortsat genbrugsstationernes primære opgave. Større affaldsmængder hører ikke til på genbrugsstationerne.

For *affald danmark* er det vigtigste, at der kan etableres adgang uden bomme og vægte, da det er både dyrt og besværligt for genbrugsstationerne og brugerne. Dermed er der behov for generelle kommunale gebyrer, der medfører retten til at bruge pladserne for affald, der i art og mængde svarer til husholdningsaffaldet.

Ved gebyrfastsættelsen skal der være plads til en vis differentiering mellem kundegrupper for at undgå krydssubsidiering – sådan som det er almindeligt også for gebyret for husholdninger (f.eks. haveboliger og etageboliger).

3. Adskille myndighed og drift

Tilsvarende er *affald danmark* enig i Regeringens ønske om at undgå sammenblanding af myndigheds- og driftsopgaver.

Naturligvis skal kommunerne ikke som myndighed kunne give egne driftsvirksomheder en konkurrencefordel. Hvis der er brug for mere præcise regler på det område, vil *affald danmark* gerne være med.

affald danmark er også enig i, at affaldsselskaberne ikke skal kunne varetage myndighedsudøvelse - dvs. regulere borgere og virksomheders retsforhold. Opgaver som meddelelse af forbud, påbud, tilladelser og henstillinger skal varetages af kommunerne.

Kommunerne skal fortsat have mulighed for at bede affaldsselskabet varetage sagsforberedende eller sagsopfølgende skridt, hvor det er praktisk - lige som det er muligt at overlade samme typer opgaver til konsulenter eller private renovatører. I vedlagte notat: "Adskillelse af myndigheds- og driftsopgaver" er beskrevet forskellige opgavetyper, som affaldsselskaberne typisk varetager, og som de fortsat bør kunne varetage, fordi de ikke er myndighedsopgaver.

For kommunerne er der behov for en stillingtagen til betingelserne for den fremtidige varetagelse af myndighedsopgaver. Mange kommunale myndighedsopgaver på affaldsområdet varetages i direkte forlængelse af f.eks. driften af indsamlingsordninger og finansieres over renovationsgebyret. Det bør afklares, om det også fremover vil være muligt.

4. Nye regler for farligt affald fra erhverv

affald danmark er enig i, at kommunerne fortsat skal have ansvaret for indsamling og behandling af farligt affald fra husholdninger, og at virksomheder skal kunne levere mindre mængder farligt affald på de kommunale genbrugsstationer. Det sidste forudsætter dog, at det kun er farligt affald, der i art og mængde svarer til farligt affald fra husholdningerne. Det er disse typer farligt affald genbrugsstationerne er indrettet til - og som personalet er uddannet til.

Regeringen foreslår, at virksomhederne må vælge frit mellem nationalt godkendte transportører, indsamlere og behandlere for genanvendeligt farligt affald. *affald danmark* støtter dette forslag.

Dog bør det sikres, at kommuner og affaldsselskaber fortsat kan tilbyde eksisterende ordninger for virksomheder, der foretrækker at aflevere til en kommunal ordning for at få sikkerhed for korrekt bortskaffelse. Tilsvarende bør kommuner og affaldsselskaber kunne videreføre specialordninger som f.eks. tømning af olie- og benzinudskillere og indsamling af klinisk risikoaffald fra læger og tandlæger, hvor der ikke umiddelbart er sikkerhed for et alternativ.

Der skal tages stilling til, om sådanne ordninger skal fastholdes som pligtordninger, hvor kommunen er forpligtet til at stille ordningen til rådighed, og om virksomhederne skal kunne vælge frit mellem en sådan kommunal ordning og eventuelle alternativer.

I det sidste tilfælde skal der med de kommende regler tages højde for en konkurrenceudsættelse af kommunale ordninger for farligt erhvervsaffald, sådan at konkurrencen mellem kommunale og private aktører kan ske på lige vilkår.

4.1. Klassificering af farligt affald

Det kræver stor og opdateret faglig viden at klassificere farligt affald. Det vil fortsat være kommunens opgave at tage stilling til, om konkret affald fra en virksomhed er farligt eller ej, og det kræver i sig selv faglig ekspertise.

I samme forbindelse vil den kommunale tilsynsførende skulle kategorisere det konkrete affald bl.a. efter, om det er genanvendeligt, forbrændingseget eller deponeringseget – ud fra de kommende nationale sorteringskrav.

For farligt affald er det særligt vanskeligt at kategorisere behandlingen. F.eks. genanvendes oliefiltere bl.a. ved, at olien udskilles og forbrændes. Tilsvarende forbrændes pesticidrester i ståltromler, hvor størstedelen (stålet fra tromlerne) genanvendes.

Desuden udvikles konstant nye behandlingsteknologier, der skal vurderes og defineres. Andre behandlingsmetoder forsvinder igen, og hver gang er der nye forudsætninger for at klassificere affaldet.

Det er vigtigt, at der fastlægges en klar ansvarsfordeling mellem stat og kommune, og at der sikres præcise og opdaterede nationale anvisninger til brug for det kommunale tilsyn.

4.2. Svært med forskellige regelsæt

Regeringens forslag om frit valg for virksomheder gælder kun genanvendeligt farligt affald, mens kommunen fortsat vil have pligt til at anvise farligt affald til forbrænding og deponering.

affald danmark mener, at det kan være problematisk at opstille forskellige regelsæt for hhv. genanvendeligt og ikke-genanvendeligt farligt affald. Som nævnt er det vanskeligt at klassificere farligt affald, og det kan meget nemt medføre forskellige afgørelser for, om noget konkret affald er genanvendeligt og dermed nationalt reguleret eller forbrændingseget og dermed kommunalt reguleret.

Et uafklaret spørgsmål i den forbindelse er, om behandlingsprisen på genanvendelsesoperationer kontra forbrændingsoperationer kommer til at påvirke, om den farlige affaldsfraktion vil blive optaget på den nationale liste over fraktioner, der skal genanvendes? For mange fraktioner er forbrændingsoperationer billigere end genanvendelsesoperationer.

Samtidig er der netop gennemført en ændring af import/eksport bekendtgørelsen, der tillader import og eksport af farligt affald til forbrænding. Det vil være svært at fastholde en kommunal anvisning til forbrænding, når virksomhederne har ret til frit at eksportere farligt affald til udenlandske forbrændingsanlæg.

Derfor mener *affald danmark*, at virksomhederne skal kunne vælge frit mellem de nationalt godkendte affaldsbehandlere og -transportører for alle affaldsfraktioner, dvs. også det farlige affald der går til forbrænding. Dette ligger i forlængelse af den hidtil anvendte fritagelsesmulighed og KL-modellen, som allerede har medvirket til udviklingen af et mere frit marked for genanvendelse og forbrænding af farligt affald.

4.3. Kapacitetsansvar for behandling af farligt affald

Når kommunerne ikke længere har ansvaret for farligt affald til genanvendelse, og da det jf. ovenstående vil være svært at fastholde kommunal anvisning til forbrænding, mener *affald danmark*, at der ikke kan pålægges kommunerne et generelt kapacitetsansvar for indsamling og behandling af farligt affald fra erhverv.

Der er allerede i vidt omfang etableret et marked for farligt erhvervsaffald, og det bliver staten, der varetager regelsættet for godkendte affaldsbehandlere og -transportører på området. Derfor må staten også have det overordnede ansvar for behandlingskapacitet, hvis markedet svigter.

4.4. Faglig ekspertise og lokalt beredskab

Der er sket store omvæltninger i branchen i takt med, at der er etableret et mere frit marked for farligt affald. Mange modtagestationer for farligt affald har oplevet at modtage faldende mængder og enkelte modtagestationer er derfor nedlagt. Der er behov for en afklaring af, hvilke opgaver og forpligtigelser kommunerne fremover skal have i relation til farligt affald, og om de fortsat skal kunne varetages af fælleskommunale modtagestationer.

Som nævnt skal kommunerne fortsat klassificere farligt affald. Det er dog uafklaret, om kommunerne kan løfte denne opgave uden at trække på den specialviden, som f.eks. findes på modtagestationerne. Modtagestationerne bruger en del tid på netop at informere og rådgive både medlemskommuner og virksomheder i relation til klassificering og håndtering af farligt affald. Hvordan sikrer vi, at der fortsat er viden om farligt affald tilgængeligt på et højt niveau?

Modtagestationerne indgår typisk i det kommunale uheldsberedskab, f.eks. ved at have vagtordninger så farligt affald i nødstilfælde kan afleveres døgnet rundt. Mange modtagestationer har også tom emballage stående til opsamling af farligt affald, der måtte være fremkommet ved et uheld. Skal det stadig være en kommunal opgave?

Endelig fungerer modtagestationerne som sikkerhedsnet for det farlige affald, hvor virksomhederne ikke selv har kunnet eller ønsket at finde en løsning på markedet. Skal der fortsat være et sådant tilbud til virksomhederne? Og hvordan sikres i så fald lige konkurrencevilkår mellem de kommunale tilbud og de private aktører?

I alle tilfælde skal der tages stilling til, hvordan sådanne aktiviteter kan finansieres – f.eks. via et generelt kommunalt beredskabsgebyr for virksomheder.

5. Administrativ forenkling

affald danmark er enig i Regeringens forslag om færre og enklere kommunale affaldsregler og gennemsigtige kommunale gebyrer.

Det er fint at etablere et fælles regulativparadigma for både husholdningsaffald og for erhvervsaffald, hvor kommunerne fortsat selv kan fastlægge ordninger og serviceniveau – men beskrive dem på en mere ensartet måde.

Tilsvarende er det udmærket at tilstræbe, at de kommunale gebyrer er gennemsigtige, så borgere og virksomheder nemmere kan se, hvad de enkelte ordninger koster. Vi går ud fra, at det allerede er gennemført med den nye kontoplan for det kommunale renovationsområde.

Man skal dog være opmærksom på, at kommunernes forskelligheder gør det meget vanskeligt at sammenligne de kommunale affaldsomkostninger direkte, fordi der typisk er tale om både forskellige ordninger, forskelligt serviceniveau, forskellig geografi samt forskellig befolknings- og erhvervsstruktur.

5.1. Ny affaldsdatamodel

Det er naturligt at udvikle et landsdækkende indberetningssystem for affaldsdata til erstatning for de eksisterende forskellige indberetningssystemer på affaldsområdet. Dermed forenkles affaldstransportørernes og behandlingsanlæggenes indberetningsforpligtelser.

Men det er samtidig vigtigt, at der sikres en god datakvalitet i det nye system. Erfaringen viser, at kvalitetssikring er en meget stor opgave, og når kommuner og affaldsselskaber ikke længere selv kan indhente data, vil alle aktører være helt afhængige af sandhedsværdien af det nye affaldsregistreringssystem, – uanset om det skal bruges til tilsynsopgaver eller planlægning af ny behandlingskapacitet.

Behovet for fokus på datakvalitet underbygges af de dårlige erfaringer med ISAG's data på kommuneniveau, hvilket var hovedårsagen til, at mange kommuner og selskaber i stedet har opbygget egne registreringssystemer.

Det er også meget vigtigt, at affaldsdatamodellen tænkes sammen med tilsynsopgaven i den nye regulering for genanvendeligt erhvervsaffald og for farligt affald – herunder tilsyn med de nye indsamlere. Derfor er det nødvendigt, at datamodellen opbygges, så affaldsstrømmene kan følges fra affaldsproducent til behandlingsanlæg, hvilket ikke er muligt med den model, der pt. er beskrevet.

6. Effektiv forbrændings- og deponeringssektor

Danmark har en velfungerende og effektiv affaldssektor. Det gælder også for forbrændings- og deponeringsanlæg.

Der er beregnet et effektiviseringspotentiale, som Regeringen ønsker at udnytte. Dette beregnede potentiale er baseret på forældede tal og er i det hele taget højst usikkert. Men uanset dette vil man altid kunne finde potentiale for effektivisering og det medvirker *affald danmark* gerne til.

6.1. Mere gennemsigtig økonomi

affald danmark accepterer det hensigtsmæssige i en mere gennemsigtig og adskilt økonomi for forbrændingsanlæg og deponeringsanlæg og øvrige sideaktiviteter (f.eks. genbrugsstationer).

Regeringen begrundet forslaget om selskabsførelse med ønsket om større gennemsigthed, understøttelse af forureneren betaler princippet og at undgå sammenblanding af myndighed og drift. Det sidste må imidlertid allerede væ-

re klareret i kraft af placeringen af myndighedskompetencen entydigt hos kommunerne, jf. afsnit 3.

De 4 fælleskommunale og kommunale medlemmer af *affald danmark* mener, at større gennemsigtighed og sikring af, at forureneren betaler kan opfyldes alene ved en regnskabsmæssig adskillelse efter årsregnskabsloven frem for en fuld selskabsopdeling. Derved undgås en påtvungen selskabsopdeling med deraf følgende selvstændige bestyrelser, regnskaber og skatteforhold samt mere bureaukrati som f.eks. krav om kontrakter mellem selskaberne til varetagelse af fælles omkostninger. Endelig er der behov for en afklaring af de juridiske usikkerheder i forbindelse med forskellige kommunale selskabskonstruktioner og EU's udbudsregler.

Elforsyningsloven § 37a og tilhørende regulering kræver allerede en regnskabsmæssig opsplitning mellem forbrændingsaktiviteten og øvrige affaldsaktiviteter. Reguleringen trådte i kraft december 2006 og har således dårligt nok nået at virke. De 4 medlemmer foreslår, at man i første omgang fokuserer på denne regnskabsmæssige opsplitning, der så evt. kan udvides til også at gælde udskillelse af deponeringsanlæg og sideordnede aktiviteter. Dette kan modvirke krydssubsidiering mellem de forskellige aktiviteter og kan eventuelt kombineres med overordnede krav til kontoplanen.

DONG Energy mener derimod, at der bør ske en udskillelse af bl.a. forbrændingsanlæg i særskilte aktieselskaber som et nødvendigt skridt mod ensartede rammebetingelser for kommunalt ejede anlæg og anlæg med ikke-kommunale ejere.

Set i forhold til sideaktiviteter, skal eventuelle krav til økonomisk adskillelse afvejes i forhold til aktivitetens størrelse og det administrative arbejde med at skille tingene ad. Mange aktiviteter hænger nøje sammen og vil være vanskelige at skille i særskilte regnskaber.

Grundlæggende bør man kunne nøjes med at adskille i 3 aktiviteter: Forbrændingsanlæg, deponeringsanlæg og øvrige aktiviteter under et – så som genbrugsstationer, indsamlingsordninger etc.

Man skal desuden være særlig opmærksom på, at det kan være svært at definere sideaktiviteter på deponeringsanlæg. Det kan være nedknusning af byggeaffald, kompostering eller egentlig forsortering af affald. Selskabsmæssig adskillelse vil her være ekstra besværligt, da der i stor udstrækning benyttes samme materiel og personale.

Endelig er der behov for stillingtagen til vilkårene for takstfastsættelse på forbrænding og deponering. Kan der takstdifferentieres efter f.eks. brændværdi? Og i så fald under hvilke betingelser?

6.2. Årsregnskabsloven og åbningsbalance

Som nævnt støtter *affald danmark* forslaget om, at affaldsselskaberne skal aflægge regnskab efter årsregnskabsloven. En lang række selskaber har allerede foretaget overgangen til årsregnskabsloven i større eller mindre grad.

Initiativet bør dog kombineres med en gennemgang af de forskellige regnskabskrav, der i dag stilles til selskaber, således at al regnskabsaflæggelse og datagenerering kan ske med udgangspunkt i årsregnskabsloven.

I dag skal selskaberne aflægge regnskab og/eller indberette økonomiske data opgjort efter de kommunale regnskabsprincipper, årsregnskabsloven i kraft af elforsyningsloven og en særlig opgørelse efter varmforsyningsloven samt dokumentere overholdelse af hvile-i-sig-selv-princippet efter miljøbeskyttelsesloven ovenpå de øvrige valgte principper. Dette er ikke rimeligt. Hvis der skal være tale om gennemsigtighed, må det være muligt at kunne nøjes med én opgørelse og ét regnskab for at dække alle indberetningsbehov.

7. Benchmarking for forbrændingsanlæg

Benchmarking fungerer godt som en frivillig løsning mellem forbrændings- og deponeringsanlæg, hvor man fokuserer på helt overordnede nøgletal og erfaringsudveksling. Mere detaljerede sammenligninger giver anledning til utallige problemer – og bliver hurtigt meget ressourcekrævende.

Erfaringer viser, at benchmarking på enkeltoperationer som f.eks. indvejning eller administration forudsætter en meget detaljeret kortlægning af alle enkelthandlinger på området med fastlæggelse af definitioner og afgrænsning for hver handling, uddannelse i registreringen, indkørsel af systemet og evaluering. Først derefter kan man påbegynde et normalårs registrering i forbindelse med regnskabet – for så først efter dette år at kunne sammenligne meningsfuldt mellem anlæggene. Det vil tage mindst 2 – 3 år.

Inden for samme korte tidshorisont kan forbrændingsanlæggene forvente væsentligt ændrede rammevilkår, bl.a. fordi Regeringen i sin energihandlingsplan lægger op til energiudnyttelse af affald på de store kraftværker.

Samtidig tyder alt på, at affaldsforbrænding med vedtagelse af et nyt affaldsrammedirektiv vil blive defineret som nyttiggørelse, hvorefter virksomheder får ret til at im- og eksportere affald til forbrænding. Dermed vil det være vanskeligt at fastholde den særlige danske anvisningspligt for erhvervsaffald til forbrænding, og der kan forventes konkurrenceudsættelse af dette erhvervsaffald, som udgør 30 – 40% af det affald, der forbrændes i Danmark.

Konkurrenceudsættelse og markedspriser passer ikke sammen med tvungen benchmarking. Markedet overflødiggør i sagens natur benchmarking – samtidig med, at konkurrerende anlæg ikke har interesse i, at dele viden om økonomiske forhold. Det vil derfor være spild af gode ressourcer at igangsætte sådanne krævende statslige reguleringsmekanismer, der inden for implementeringsperioden kan vise sig at være irrelevante.

8. Effektivisering i deponeringssektoren

affald danmark er enig i at effektivisere sektoren ved at reducere antallet af deponeringsanlæg – om nødvendigt ved midlertidig lukning af udvalgte depotier. Tilsvarende er det fornuftigt, at eventuel reduktion af anlæg sker frivilligt i form af samarbejde i større geografiske oplande.

Men forinden er der behov for et bedre beslutningsgrundlag, både hvad angår deponeringskapacitet og -behov, og hvad angår vilkår og økonomi ved midlertidig nedlukning af anlæg.

8.1. Deponeringskapacitet og -behov

Frem mod 2009 sker der allerede en omfattende reduktion i antallet af deponier grundet nye miljøkrav til anlæggene.

Det anføres i udspillet, at der er 54 deponeringsanlæg, og at de 20 af disse lukker. Det kan, som anført betyde, at 1/3 af deponeringskapaciteten forsvinder, men det kan også være meget mere eller langt mindre, afhængigt af, om det er anlæg med meget eller lidt restkapacitet der lukker. Der er ingen vurdering vedr. fyldpladser og specialdepoter i Regeringens udspil.

Der er behov for en reel kapacitetsanalyse med opgørelse af mængder til deponering og restkapaciteten på de anlæg, der fortsætter efter 2009. I Regeringens udspillet anføres f.eks., at der deponeres 0,75 mio. tons affald årligt, mens det af affaldsstatistikken fremgår, at der er deponeret omkring 1 mio. tons affald årligt i de sidste par år.

Der er også behov for en afklaring af, om de store mængder forurenede jord fremover skal deponeres på de almindelige deponeringsanlæg, eller om der i stedet skal oprettes nye specialdepoter for forurenede jord, der kan leve op til de nye miljøkrav.

Endelig skal det inddrages, at mange deponier også benyttes til mellemlagring af forbrændingsegnet affald – både kortsigtet ved driftsstop og sæsonudjævning og på lidt længere sigt som nu, hvor der ikke er tilstrækkelig forbrændingskapacitet til de stigende affaldsmængder.

8.2. Midlertidig nedlukning af deponier

Der er også behov for undersøgelser af de juridiske, tekniske og økonomiske konsekvenser ved midlertidig lukning af deponier. Hvilke foranstaltninger skal til, for at en midlertidig lukning kan gennemføres, og hvor meget af de løbende omkostninger kan spares i forhold til videredrift eller fuld lukning?

Det er desuden vigtigt at sikre sig imod, at midlertidigt lukkede anlæg forhindres i at åbne igen – f.eks. pga. lokal modstand. I modsat fald er der risiko for, at anlæggene bliver liggende uden mulighed for landskabsmæssig retablering og fornuftig anvendelse.

Det anføres i Regeringens udspil, at det er de billigste anlæg, der bør fyldes først. Der kan være andre indgangsvikler – f.eks. at fylde de miljømæssigt bedste først, mens de andre anlæg oprustes på miljøside, inden de kommer i brug. *Affald Danmark* mener, at der i Regeringens udspil er lagt for lidt vægt på miljøside i forhold til deponering. Affald bør deponeres på de miljømæssigt bedste deponeringsanlæg.

8.3. Frit valg af deponeringsanlæg i regioner

Først når ovennævnte beslutningsgrundlag er på plads, kan kommuner og affaldsselskaber søge samarbejde om drift af aktive og evt. midlertidig lukning af deponeringsanlæg i større geografiske områder.

Her skal kommuner og affaldsselskaber i et sådant samarbejde indgå aftaler om den samlede økonomi for både de tilbageværende deponier i oplandet og omkostningerne ved de midlertidigt lukkede anlæg. Med frit valg for virksomheder mellem anlæg i oplandet, vil det billigste anlæg få de største mængder – med mindre samarbejdet indfører ens deponeringstakst på alle anlæg. Virksomheder leverer ca. $\frac{3}{4}$ af det affald, der deponeres.

Samtidig skal der tages stilling til de geografiske oplande, der ikke nødvendigvis skal være bundet af de nye regioner. Det afhænger af de resterende deponiers oplande (selskabsgrænser) samt en vurdering af transportafstande til disse anlæg.

Sådanne bindende samarbejder forudsætter, at ovennævnte beslutningsgrundlag er på plads, hvilket derfor må være den første opgave på deponeringsrådet. *affald danmark* deltager gerne i en sådan fælles undersøgelse.

8.4. Prislofter for deponeringsanlæg

Regeringen foreslår, at hvile-i-sig-selv-princippet afskaffes for deponeringssektoren og erstattes af et prisloft. *affald danmark* mener, at det er problematisk at indføre en ny økonomisk regulering samtidig med, at der eventuelt midlertidigt skal nedlukkes deponier, samarbejdes i regioner og stilles nye krav til deponeringen, f.eks. om affaldskarakterisering.

Et prisloft baseret på historiske priser vil være meget usikkert – netop i en periode, hvor nedlukning af nogle anlæg vil medføre stigende mængder og dermed lavere priser på andre anlæg.

Der vil gå noget tid med etablering af ovennævnte beslutningsgrundlag og de efterfølgende omstruktureringer og således også tid inden det giver mening at benchmarke mellem anlæggene. Her gælder de samme forhold som beskrevet for forbrændingssektoren.

Med prisloftet foreslår Regeringen desuden, at hvile-i-sig-selv-princippet ophæves, og med et upræcist prisloft vil der være vide muligheder for at optjene overskud. Men der skal samtidig tages stilling til, hvad et sådan overskud må bruges til.

affald danmark mener, at der ikke bør igangsættes en ny økonomisk regulering, før sektoren atter har konsolideret sig. *affald danmark* mener endvidere, at prisloftregulering er en meget uflexibel reguleringsform. I forhold til andre områder, hvor der arbejdes med prislofter, f.eks. varmeområdet, findes der på deponiområdet ingen referencepris, så det er uklart, hvilke kriterier prisloftet skal baseres på. I modsætning til prisloftregulering på andre områder er processerne og økonomien på et deponi langt mere overskuelig. Der er kun indtægter fra deponering af affald.

affald danmark foreslår, at der i stedet udarbejdes en vejledning om, hvilke omkostninger, det er legitimt at indregne i omkostningerne til deponering.

9. Der er ikke behov for et Affaldstilsyn

Da alt tyder på, at kommende forandringer for både forbrændings- og deponeringssektoren gør statslige benchmarktiltag og prislofter til en meget dårlig ide, er det heller ikke relevant at etablere et statsligt affaldstilsyn. Der er ingen grund til at etablere et statsligt sekretariat, der ingen opgaver har.

Lad os i stedet i fællesskab bruge tiden og ressourcerne på at forberede forbrændingssektoren på de forandringer, der forventes med det nye affaldsrammedirektiv og Regeringens energihandlingsplan og tilsvarende at forberede de strukturtilpasninger, der er på vej for deponeringsområdet.

10. Innovation

Regeringen vil fremme udviklingen af miljøeffektive teknologier, som kan være med til at løse nogle af de globale miljø- og ressourceproblemer. De nye initiativer, der peges på, er mere fleksibel udnyttelse af affaldet – biobrændsel samt fremme af udvalgte udviklede behandlingsteknologier bliver etableret i fuld skala til gavn for miljøet.

Regeringen ønsker med de nye initiativer at fremme en øget fleksibilitet i energiforsyningen ved bl.a. omdannelse af affald til biobrændstoffer, som kan anvendes som CO₂ neutralt brændsel i transportsektoren. Et middel til fremme af miljøeffektive teknologier er etablering af strategisk partnerskab for biobrændstoffer.

affald danmark støtter anvendelse af affald som CO₂-neutralt brændsel herunder anvendelse af affald til produktion af biobrændstoffer. *affald danmark*s medlemmer deltager gerne i etablering af et strategisk partnerskab for biobrændsler. For den teknologiske udvikling inden for biobrændstoffer er det desuden vigtigt, at det ikke forhindres af nye rigide krav fra EU om separat indsamling og biologisk behandling af biomasse.

Udvikling af nye teknologier kræver i nogen tilfælde økonomisk støtte, og det vil være relevant at overveje en teknologiudviklingsfond. Man kunne f.eks. overveje, om dele af affaldsafgiften kan tilbageføres til sektoren i form at støtte til teknologiudvikling.

Om nye behandlingsteknologier hedder det desuden, at erfaringerne på affaldsområdet har vist, at nye teknologier har svært ved at finde fodfæste på markedet. Regeringen vil derfor for at understøtte markedsetablering arbejde for, at der udvikles behandlingskrav til udvalgte miljøproblematiske affaldstyper i EU. For at få enighed i EU om fælles behandlingskrav er det vigtigt at kunne vise, at behandlingsteknologierne fungerer effektivt i praksis.

affald danmark er enig i, at det er vigtigt at understøtte markedsetablering af nye teknologier med behandlingskrav og gerne EU-fastsatte behandlingskrav. Det er dog en forudsætning, at det er dokumenteret, at behandlingsteknologien fungerer i praksis, og at det er dokumenteret, at løsningen er miljøøkonomisk bedre end de eksisterende behandlingssløsninger. I modsat fald kan understøttelse af en ny teknologi medføre unødvendige omkostningsforøgelse – frem for den ønskede effektivisering.

Det gælder f.eks. for røggasaffald, som nævnes i regeringsudspillet som et eksempel på nye behandlingsteknologier, der allerede findes. Disse teknologier er stadig på laboratorieniveau, og det er slet ikke dokumenteret, at de kan fungere i fuld skala. Der er heller ikke endnu foretaget den nødvendige vurdering af, om de nye løsninger er miljøøkonomisk bedre end de eksisterende. På dette område er udviklingen af nye behandlingsteknologier samtidig stødt på den barriere, at nye udmeldinger fra EU kan betyde, at langt billigere processer som f.eks. letklinker kan blive konkurrenter. Dermed risikerer eventuelle nye virksomheder ulige konkurrencevilkår.

Vedlagt:

- *Ideoplæg om fremtidens affaldssektor,*
Fælles folder fra KL og *affald danmark*
- *Fremtidens affaldssektor,*
Fælles anbefalinger fra KL, *affald danmark*, DI og RenoSam.
- *Adskillelse af myndigheds- og driftsopgaver,*
Notat af den 20. februar 2007 fra *affald danmark*

16. marts 2007
hjo/204-03

Amagerforbrænding
Elsam Affald og Energi
Reno-Nord
Vestforbrænding
Århus Kommunale Værker

affald danmark

NOTAT

Til:
Miljøstyrelsen

Fra:
affald danmark

Adskillelse af myndigheds- og driftsopgaver

Regeringen foreslår i sit udspil at sikre, at kommunernes rolle som myndighed og driftsherre er klart adskilt – *for at der fortsat kan være fuld tillid til, at myndighedsudøvelse sker på et objektivt grundlag, og samtidig at driftsøkonomiske beslutninger udelukkende træffes ud fra driftsøkonomiske betragtninger.*

Det svarer i hovedtræk til *affald danmark*s grundholdning, der er, at:

- Der skal skabes et klarere grundlag for opgavefordelingen mellem kommuner og affaldsselskaber, således at det er klart, at kommunerne har det overordnede politiske ansvar for opgavernes løsning.
- Kommunerne skal fortsat have mulighed for at få udført sagsforberedende eller sagsopfølgende opgaver (såkaldt faktisk forvaltning) af affaldsselskaberne.

I det følgende beskrives sådanne typiske opgaver, som affaldsselskaber fortsat skal kunne udføre, og som i øvrigt i mange tilfælde også kan varetages af konsulenter eller private driftsvirksomheder.

Sagsforberedende arbejde

Affaldsselskaber udarbejder ofte forslag til beslutninger, som efterfølgende godkendes/tilrettes lokalt af kommunerne.

Det kan dreje sig om forslag til regulativer eller affaldsplaner, udbudsmaterialer for affaldsindsamling, planlægning af fællesordninger etc. Det kan også være udarbejdelse af forslag til renovationsgebyrer eller gebyrer for konkrete ordninger.

I nogle tilfælde drejer det sig om færdige forslag – f.eks. regulativer for fællesordninger, der er ens, og hvor kommunen i praksis blot kan tage stilling til, om de vil være med eller ej.

affald danmark
Vesterbrogade 74, 3.
1620 København V

T 32 96 04 30
F 32 96 04 31
E ad@affalddanmark.dk
W www.affalddanmark.dk

I andre tilfælde drejer det sig om paradigmaer, som kommunen efterfølgende udfylder og tilretter til de lokale forhold og ønsker. F.eks. udarbejder Vestforbrænding paradigma for erhvervsaffaldsregulativ og for affaldsplaner, der er til fri afbenyttelse/inspiration for kommunerne.

Information om regler for affaldsindsamling

Ved indsamling af affald, er borgere/virksomheder i regulativet pålagt at overholde nogle retningslinier så som regler for adgangsvej, hvor meget beholderen må være fyldt etc. En typisk arbejdsdeling mellem kommune/affaldsselskab eller kommune/vognmand er:

- Skraldemanden gør opmærksom på en mangel ved ikke at tømme, og lægger en seddel.
- Borgeren/virksomheden kan løse problemet eller klage til selskabet/vognmanden, som informerer om baggrunden for den manglende tømnings og mulige løsninger.
- Hvis konflikten ikke løses der, overlades sagen til kommunen, der udfører påbud etc.

I nogle tilfælde, hvor affaldsselskabet varetager drift af konkrete ordninger med benyttelsespligt – f.eks. tømnings af olie- og benzinudskillere, er det mest praktisk, at selskabet varetager stort set al kontakt til kunderne. Dvs. at det er selskabet, der orienterer nye virksomheder om benyttelsespligten og om reglerne for sortering, anskaffelse af materiel, afhentning etc. Kun ved uoverensstemmelser inddrages kommunen.

Opkrævning af gebyrer

Nogle affaldsselskaber opkræver gebyrer direkte hos kommunernes borgere og virksomheder. Gebyrerne er som udgangspunkt godkendt af kommunen.

Gebyropkrævningen kan være en bestilt opgave, hvor kommunen leverer listen over, hvem, der skal opkræves, hvor meget.

Men det kan også være gebyrer for ordninger, der varetages af selskabet, som f.eks. indsamling af klinisk risikoaffald fra læger og tandlæger. En sådan ordning kan dække mange kommuner, og det er mest praktisk, at selskabet selv modtager f.eks. til- og frameldinger. Også her involveres de enkelte kommuner kun ved uoverensstemmelser mellem virksomhed og selskab.

Genbrugspladser

Nogle genbrugspladser drives af affaldsselskaber, og i enkelte tilfælde er driften af en genbrugsplads udliciteret til en privat renovatør. Her er det affaldsselskabets personale (eller renovatørens), der fører tilsyn med, at brugerne sorterer og leverer affald i de rette containere. Personalet skal også kunne anviser borgerne, hvor de skal aflevere affaldet. Hvis en bruger nægter at følge anvisningerne, kan vedkommende bortvises fra pladsen.

Det er også typisk affaldsselskabet, der varetager førstebehandling af klager over genbrugspladser. Hvis der ikke kan opnås enighed med klager, overlades sagen til kommunen.

Amagerforbrænding har udarbejdet ordensregler for deres genbrugspladser i henhold til politibekendtgørelsen, som pladspersonalet dermed har beføjelser til at håndhæve.

Modtagestationer

Tilsvarende drives modtagestationer ofte af fællesskaber, hvor det igen er personalet der vejleder kunder og anviser affaldet til rette beholder eller afleveringssted.

Modtagestationens personale orienterer ofte affaldsproducenter om regler for farligt affald, herunder om klassificering, mærkning og emballering. Hos nogle selskaber (f.eks. Vestforbrænding) skriver affaldsproducenten under på at have ansvaret for korrekt klassificering af det leverede affald.

Endelig kan modtagestationens personale udføre opsøgende vejledning på virksomheder - typisk om driftsmæssige forhold.

En af de største vejledningsopgaver på modtagestationer er i øvrigt vejledning om regler for transport af farligt affald (ADR). Her er både producent og transportør ansvarlig for overholdelse af reglerne.

Vejledning og information til virksomheder om affaldssortering

Nogle affaldsselskaber har erhvervsaffaldskonsulenter, der gennemfører kampanjer over for virksomheder. F.eks. gennemfører Vestforbrænding en emballageaffaldskampagne i 22 kommuner. Der er udsendt spørgeskemaer om affaldsbortskaffelse, og selskabet har på den baggrund udvalgt en række virksomheder, som efterfølgende bliver besøgt af kommunerne.

I nogle tilfælde udfører et affaldsselskabs erhvervsaffaldskonsulenter også opsøgende kontakt til virksomheder, hvor de vejleder om gældende muligheder og regler for sortering af affald. Der skelnes klart mellem vejledning og tilsyn efter de kommunale regulativer, som kun udføres af kommunerne.

Affaldsselskaber kan også udføre opsøgende kontakt til virksomheder, der registreres med fejlsorterede læs i modtagekontrollen (fremskudt modtagekontrol). I stedet for at henvise til de kommunale regulativer, henvises der til anlæggets modtageregler.

Modtagekontrol på forbrændingsanlæg

På forbrændingsanlæggene foretages modtagekontrol af det leverede affald i henhold til anlæggets modtageregler. Der er indført fælles modtageregler for bl.a. *affald danmark* anlæggene.

I henhold til disse modtageregler må der ikke leveres affald, der giver problemer i forbrændingen - og heller ikke affald, der skal frasorteres i henhold til de kommunale affaldsregulativer (f.eks. papir og pap til genanvendelse). Det sidste er baseret på, at anlægget efter miljøgodkendelsen er forpligtet til at

afvise ikke forbrændingseget affald (herunder genanvendeligt affald og farligt affald).

Hvis der konstateres fejlsortering kan personalet på anlægget:

- afvise affaldet og evt. orientere om alternative leveringssteder – i henhold til kommunens regulativ
- sortere affaldet på stedet og opkræve sorteringsgebyr
- forbrænde affaldet alligevel, fordi det nu er blandet med andet affald og dermed ikke længere kan frasorteres, og samtidig påtale det overfor kunden eller affaldets oprindelseskommune.

Hos Amagerforbrænding og Vestforbrænding opkræves f.eks. et sorteringsgebyr, hvor der konstateres fejlsortering af elementer, der kan skade anlægget. Ved andre former for fejlsorteringer (f.eks. genanvendeligt affald) behandles affaldet og kommunen orienteres. Her opkræves ikke sorteringsgebyr, fordi anlæggene ikke har hjemmel til det, hvis fejlsorteringen ikke medfører økonomiske konsekvenser for anlægget.

I de fleste tilfælde har forbrændingsanlæggets personale kontakt til den chauffør, der kom med affaldet, mens kontakt til vognmand eller virksomhed overlades til kommunen. Kommunen kan så kontakte den pågældende virksomhed for at sikre bedre sortering en anden gang.

I et tilfælde, har en kommune valgt at sende personale ud på det fælleskommunale anlæg for at repræsentere det kommunale tilsyn.

Omdirigering af affald

På forbrændingsanlæg er der løbende behov for at omdirigere affald til enten andre anlæg eller mellemdeponering, hvis der ikke er kapacitet til affaldet. Det kan skyldes for store affaldsmængder eller konkrete driftsstop.

Typisk har forbrændingsanlæg samarbejdsaftaler med naboanlæg om omdirigering af affald ved driftsstop, og det ville være upraktisk og ressourcekrævende at bede om konkret anvisning fra affaldets oprindelseskommune i hvert enkelt tilfælde.

Fastlæggelse af serviceniveau på fællesordninger

Det er kommunen, der fastlægger affaldsordningernes serviceniveau gennem affaldsregulativerne. Men der kan være fælles ordninger, hvor der er behov for en løbende tilretning af serviceniveauet – uden at kommunerne skal involveres hver gang.

Det kan være indførelse af nye affaldsfraktioner på genbrugspladser, hvis der kommer nye afsætningsmuligheder (f.eks. gips eller træ til genanvendelse). Det kan også være konkrete ordninger for virksomheder, hvor afhentningsfrekvensen tilrettes løbende.

Typisk er der en arbejdsdeling, hvor kommunerne tager stilling til principielle ændringer i ordningerne, mens affaldsselskabet kan ændre på mindre praktiske områder.

RETSSIKKERHED OG OPGAVEFORDELING

GENBRUGSSTATIONER

FARLIGT AFFALD

REGELFORENKLING

GENANVENDELIGT ERHVERVSAFFALD

Idéoplæg om
**Fremtidens
affaldssektor**

affald danmark

Forord	· 3
Indledning	· 4
Genbrugsstationer	· 6
Farligt affald	· 8
Retssikkerhed og opgavefordeling	· 10
Genanvendeligt erhvervsaffald	· 12
Regelforenkling	· 14

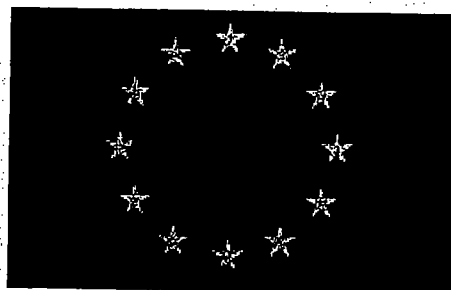
affald danmark
Vesterbrogade 74, 3.
1620 København V
Tlf. 3296 0430
e-mail ad@affalddanmark.dk
www.affalddanmark.dk

KL
Weldekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S
Tlf. 3370 3370
e-mail kl@kl.dk
www.kl.dk

Produktion: *Design Konsortiet*
Tryk: *Tryk Team A/S*
Udgivet: Oktober 2006
Oplag: 3.000

EU regler får stigende betydning for de danske løsninger

Forord

KL og affald danmark ønsker med dette ideoplæg at sætte skub i den politiske debat om affaldssektorens fremtid. Siden den samlede affaldsbranche i december 2004 afgav en række anbefalinger om affaldssektorens organisering, har vi ventet på udmelding fra Miljøministeren.

Ventetiden har skabt usikkerhed både blandt myndighederne og de private aktører om de fremtidige vilkår – hvilket er utilfredsstillende. Nu må vi i gang med en konstruktiv proces, i det mindste om de mange emner, som der allerede i 2004 var stor enighed om. Dette oplæg handler om emnerne:

*Genbrugsstationer, farligt affald, retssikkerhed og opgavefordelingen mellem kommuner og affaldsselskaber, genanvendeligt erhvervsaffald og regelfor-
enkling.*

Dette ideoplæg behandler ikke forbrænding og deponering, hvor affaldsbranchen i sin tid ikke kunne blive enige om en fælles anbefaling. Men også her har vi brug for snart at komme i dialog med Ministeren om fremtiden.

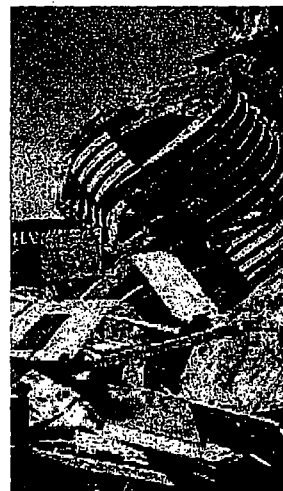
Indledning

De fælles anbefalinger, som affaldsbranchen kom med i 2004, lægger op til store ændringer for erhvervsvirksomheder og de offentlige myndigheder. Dette ideoplæg skal være med til at kvalificere anbefalingerne yderligere og give nogle bud på en robust fremtidig affaldssektor.

Kommunerne har igennem mange år udviklet et effektivt indsamlingssystem for affald fra husholdninger og for mindre mængder erhvervsaffald. Kommunerne har haft stor frihed til at løse opgaven, og ordningerne har generelt været kendetegnet ved et højt serviceniveau og gode miljøresultater til billige penge. Det bør der derfor ikke ændres på.

For det øvrige erhvervsaffald blev det nuværende kommunale anvisningssystem indført for ca. 15 år siden, efter at erhvervslivet i 80'erne var frustreret over manglende muligheder for at komme af med deres affald. Nogle virksomheder demonstrerede utilfredshed ved at læsse affald af på Christiansborg. Kommunerne fik på den baggrund ansvaret for at sikre behandlingskapacitet og retten til at styre affaldsstrømmene ikke blot for husholdningsaffaldet men også for erhvervsaffaldet.

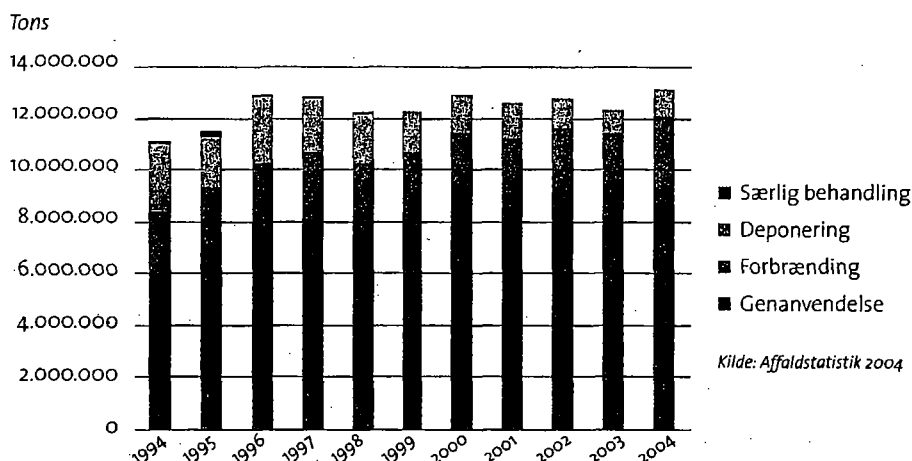
Det lykkedes!

Kommuner

EU-Kommissionen

affaldsstrøm

I Danmark producerer vi årligt ca. 13 millioner ton affald. Det er en stor udfordring at sikre, at affaldet samles ind og behandles rigtigt. Det er også en stor udfordring at genanvende så meget affald som muligt, så de ressourcer, der er i affaldet, ikke går tabt.

Men tiderne er ændret, og nye udfordringer skal tages op. EU-Kommissionen arbejder målrettet på at sikre et europæisk marked for affald til genanvendelse og energiudnyttelse. Det vil uundgåeligt få betydning for den danske affaldsmodel. Samtidig ses allerede nu en interesse for nye metoder til nyttiggørelse af affald både inden for og uden for landets grænser – bl.a. fra de stadig flere sorteringsanlæg for erhvervsaffald.

Samtidig er der et politisk ønske om effektiviseringer og forenklinger på affaldsområdet. En udfordring, som den samlede affaldsbranche har taget op, med enige anbefalinger om en mere enkel og gennemsigtig regulering af affaldsområdet – både nationalt og for de kommunale ordninger.

Udfordringerne for fremtiden bliver at fastholde den høje miljøstandard og effektivitet i affaldssektoren i et fremtidigt europæisk marked for affald til nyttiggørelse, og samtidig udvikle en mere enkel og gennemsigtig regulering og affaldshåndtering uden at give køb på miljøet.

I dette debatoplæg tager vi fat på de fælles anbefalinger for affaldssektoren og forsøger at uddybe, hvordan vi ser dem udført i praksis. For de fleste af dem, er der stadig udfordringer, der skal løses, og det er vigtigt at få en debat om, hvordan vi løser dem. Ellers risikerer vi at ende med en hovsaløsning, der ser godt ud på papiret – men som ikke fungerer i den daglige praktiske affaldsvirkelighed.

Genbrugsstationer

VI MENER

Kommunerne skal i fremtiden være ansvarlige for, at borgere og virksomheder med mindre mængder affald har adgang til genbrugsstationer - gerne på tværs af kommunegrænserne.

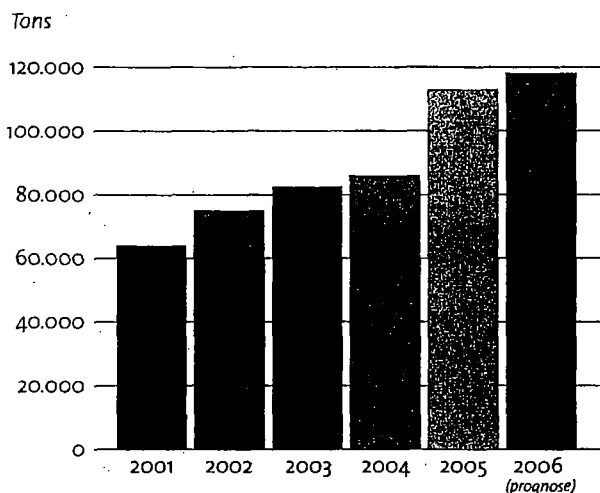
Der er behov for ubureaukratiske gebyrer for husholdninger og erhverv, der skal afspejle det, det koster, at få stillet genbrugsstationen til rådighed.

BAGGRUND

Gennem årene er der kommet genbrugsstationer i næsten alle kommuner. Pladserne har i mange år været en vigtig del af den kommunale service for borgere og virksomheder og står for at indsamle mere og mere affald i stadig flere affaldsfraktioner. Genbrugsstationerne er med til at sikre, at storskrald, haveaffald, genanvendeligt affald og farligt affald fra husholdninger og lignende mindre affaldsmængder fra erhverv bliver indsamlet, sorteret og behandlet miljømæssigt korrekt. Samtidig kan pladserne relativt nemt og hurtigt tilpasses nye behov og krav, som f.eks. sortering i nye fraktioner.

2010-10-10 10:10:10

Eksempel fra Århus der viser genbrugsstationernes store popularitet. Der modtages stigende affaldsmængder på stationerne, og en meget stor del af det sorteres fra til genanvendelse. Fra 2005 er der åbnet for adgang for virksomheder.

UDFORDRINGER

Der skal udformes nogle enkle principper for fastlæggelse af gebyrer for genbrugsstationerne, og gebyret skal være nemt for kommunerne at administrere. Gebyret skal afspejle den service borgere og erhverv får stillet til rådighed. Det skal sikres, at borgere ikke betaler for erhverv eller omvendt – dvs. krydssubsidiering skal undgås. Det kan derfor være nødvendigt, at visse omkostninger holdes adskilt ved at fordele omkostninger mellem husholdninger og erhverv ud fra objektive kriterier.

Hvis der bliver adgang til genbrugsstationerne på tværs af kommunegrænser, vil der være forskellige behov i de forskellige regioner i landet for en økonomisk udligningsordning. Det bør derfor være op til kommunerne selv at aftale lokale udligningsordninger.

Farligt affald

gebyrstruktur

VI MENER

Kommunerne skal forsat have ansvaret for at indsamle og behandle det farlige affald fra husholdninger. Som et sikkerhedsnet skal kommunerne også være forpligtet til at kunne modtage eller forestå behandling af de mængder af farligt affald fra virksomheder, som i art og mængde svarer til en almindelig husholdnings farligt affald f.eks. via de kommunale genbrugsstationer, modtagestationer eller andet.

Der skal være en administrativ enkel gebyrstruktur for både husholdninger og erhverv, der er baseret på retten til at bruge ordningen efter samme principper som for genbrugsstationer.

For øvrigt farligt erhvervsaffald skal virksomhederne kunne vælge mellem nationalt godkendte affaldsbehandlere og nationalt godkendte affaldstransportører. Dog skal de erhverv, som ønsker at være en del af det kommunale system, kunne benytte dette. Når ansvaret for reguleringen flyttes fra kommune til stat, er konsekvensen, at det overordnede ansvar for at sikre behandlingskapacitet også flyttes fra kommunerne til staten.

BAGGRUND

Når der er tale om farligt affald, er det vigtigt med et meget tilgængeligt system for både borgere og virksomheder, for at så meget som muligt bliver indsamlet, sorteret og behandlet korrekt. Som tiden har udviklet sig, har virksomhederne i mange kommuner haft mulighed for at vælge mellem forskellige behandlingsvirksomheder (kendt som KL-modellen). Dette har skabt et ønske om yderlig liberalisering fra virksomhederne og transportørerne.

Med udsigten til et nyt EU-affaldsdirektiv, der fastslår, at forbrænding med en vis energiudnyttelse er nyttiggørelse, uanset om det er forbrænding af farligt affald eller ej, bliver der et yderligere pres for liberalisering også på dette område.

Samtidig har mange virksomheder, detailvirksomheder, liberale erhverv, institutioner mv. mindre mængder farligt affald, som de skal kunne komme af med på en simpel og billig måde, f.eks. i en kommunal ordning eller på en kommunal modtagestation.